

Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug
og Fiskeri

Den 2. marts 2006

- ./.
- Vedlagt fremsendes til udvalgets orientering ministerens talepunkt fra samrådet i Fødevareudvalget den 1. marts 2006, samrådsspørgsmål AC og AJ.

Med venlig hilsen

Jakob Munkhøj Nielsen

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Fiskeridirektoratet
Den 22. februar 2006
Sagsnr.: 2000-00576
Dok. 369/186522

NOTAT

Vedr: Samrådsspørgsmål AC og AJ om "sorte" fisk

Spørgsmål AC

Ministeren bedes kommentere artiklerne i Politiken den 5. februar 2006: Fiskerikontrol: Fiskere fanger ulovligt torsk som aldrig før", "Havets sorte guld" og "Vi tager ikke imod sort fisk" og herunder yderligere redegøre for, hvilke initiativer ministeren agter at tage for at få stoppet det ulovlige fiskeri.

Svar:

Kommentar

Indledningsvis må jeg sige, at Politikens historie desværre er nok et eksempel på, at der fortsat eksisterer brodne kar, der for egen vindings skyld er villige til at tilsidesætte hensynet til andre.

Man kan stille sig selv det spørgsmål, hvem er det i sidste ende, der bliver snydt? Det er såmænd alle de lovlydige borgere – det være sig fiskere, grossister og detailhandlende – der må lide under andres ulovligheder, ikke mindst i form af forringede konkurrencevilkår.

Dertil kommer, at den her sag jo ikke bare er en sag for skattemyndighederne af den type, som vi efterhånden har set mange eksempler på i form af f.eks. billige importerede colaer og pizzaer bagt af folk på kontanthjælp.

Der er i Politikens historie også et andet og mindst lige så alvorligt aspekt i sagen, nemlig miljøaspektet. Hvis de omhandlede "sorte" torsk er landet uden om kvotesystemet, har de pågældende fiskere et medansvar for overfiskeri til skade for både landets øvrige og lovlydige fiskere samt borgerne i Danmark som helhed.

Lad mig minde om, at ulovligt fiskeri har været medvirkende til, at EU gentagne gange har strammet op på fiskerireglerne, blandt andet i form af havdagesystemet.

Et system som jeg i parentes bemærket efter ønske fra erhvervet arbejder hårdt på at få fjernet. Men kan vi ikke bremse det ulovlige fiskeri uden for kvoterne, så kan det blive vanskeligt at argumentere for at fjerne havdagebegrænsningen.

Nu kender vi af gode grunde ikke omfanget af snyderiet. Politiken citerer ICES (Det Internationale Havundersøgelsesråd) for at gætte på et tal på ca. 20.000 tons for torsk i østlige Østersø i 2004.

Om tallet er korrekt, skal jeg ikke kunne bedømme. Dog vil jeg knytte den bemærkning til tallet, at ICES ikke angiver noget skøn for omfanget af urapporterede landinger fra den vestlige Østersø, fordi ICES ikke har informationer, der indikerer urapporterede landinger af nævneværdigt omfang fra dette område (det er altså den vestlige del af Østersøen).

Desuden har ICES's skøn været medvirkende til, at der i 2005 er blevet strammet op om kontrollen med landinger af torsk fra Østersøen.

I den forbindelse vil jeg henvise til en undersøgelse af medlemsstaternes efterlevelse af kontrolforanstaltningerne, som EU-kommissionens inspektører gennemførte i 2005.

Og Danmark var det land, der kom bedst ud af undersøgelsen med en underrapportering på ca. 3 %, svarende til ca. 570 tons, (hvis der forudsættes samme underrapportering i den vestlige og den østlige Østersø). Dette svarer til en værdi på ca. 5,7 mio. kr. [ministeren sagde ved en fejl 570.000 kr, hvilket blev rettet i den efterfølgende debat] hvis fisken skulle omsættes på det sorte marked. Jeg siger det fordi det er vigtigt i forhold til de 200 mio.kr., der omtales i Politiken.

Selvom problemet således synes mindre i Danmark end i visse andre Østersølande, viser sagen, at der er behov for at få strammet op - også i Danmark.

[Jeg vil gerne bringe de faktuelle tal ind - ikke for at undskylde - men for at sikre, at vi debatterer på det rette grundlag.]

[Jeg vil ikke drage alle fiskere ind i sagen, men der er ingen undskyldning for ulovligheder.]

For hvad hjælper det, at vi gerne vil have f.eks. russerne til at holde bedre øje med deres trawleres fangster af torsk i Barentshavet, når vi selv har brodne kar her i landet?

Opfølgning

Historien i Politiken har givet mig anledning til at tage forskellige initiativer, der kan minimere snyderiet.

Først og fremmest har jeg direkte over for de omtalte fiskehandlere indskærpet reglerne om omsætning af fisk samt de konsekvenser, det kan have at overtræde reglerne.

Det er sket med et brev den 14. februar overbragt de pågældende personligt af en uniformeret medarbejder fra Fiskerikontrollen.

Én af fiskehandlerne har i øvrigt efterfølgende kontakttet Fiskerikontrollen og stærkt bedyret sin uskyld.

Jeg kan desuden oplyse, at Politikens dokumentation ikke kan bruges som vidnesbyrd i retten mod de pågældende i en evt. retssag, og Fiskeridirektoratet kan ikke sanktionere på den udtrykte onde vilje alene. Vi er nødt til at rette os efter juraen.

Reglerne er blevet indskærpet, og skattemyndighedernes opmærksomhed er blevet henledt på, at de har nogle kunder, som måske har glemt at afregne moms mv.

Herudover har jeg i det lidt bredere perspektiv aftalt med skatteministeren at lave en "Operation Sort Fisk". Vi kan ganske enkelt ikke have, at fiskehandlere på pæne forretningsstrøg rask væk siger ja til at købe sorte fisk af ukendte personer.

De nærmere detaljer i den kommende operation diskuteres i øjeblikket i en arbejdsgruppe med embedsmænd fra Fiskeridirektoratet og SKAT.

Vi vil ikke ned i detaljer forklare hvad operationen går ud på.

Men en af tankerne er at gennemføre en fælles indsats sammen med SKAT i forhold til konkrete virksomheder.

Det er det, der med succes er sket i forhold til bl.a. pizza- og bagerbranchen.

”Operation Sort Fisk” skal sikre, at fisk og penge kommer henover bordet og ikke under bordet.

Endelig har jeg bedt erhvervet fremkomme med konkrete bud på, hvordan de kan bringe orden i egne rækker. Kan eller vil de ikke det, vil jeg overveje, hvilke krav det så kan blive nødvendigt at stille.

Husk på, med ca. 150.000 landinger om året i mere end 100 havne er det ikke blot et spørgsmål om at ansætte flere kontrollører. Fiskerikontrollen kan ikke være på hver en kaj døgnet rundt. [Det ville heller ikke være en hensigtsmæssig måde at anvende kontrolressourcerne på].

Den aktuelle sag tyder på, at der er behov for en meget fleksibel kontrolorganisation, der hurtigt og konsekvent kan sættes ind på de områder, hvor den økonomiske fristelse for egen personlig vinding bliver større end samfundssindet.

Det kan betyde, at fiskerne kommer til at leve med, at kontrollen i endnu højere grad vil optræde anonymt og på skæve tidspunkter. Eller på anden vis som et vedvarende opsyn.

Det sidste gælder især de fiskere og de virksomheder, som beviseligt ikke har kunnet leve op til deres forpligtelser.

Hvis erhvervet derimod vil påtage sig sit ansvar, vil behovet for restriktive arbejdsvilkår og intensiv kontrol være mindre.

Erhvervet bør ikke være i tvivl om, at man først og fremmest snyder sig selv og kommende generationer med sort fiskeri.

Men det er de elementer, der er problemer med vi skal sætte ind overfor.

Jeg vil nu gå over til besvarelse af spørgsmål AJ.

Spørgsmål AJ

Hvilken betydning får afsløringen af det store antal sorte fisk på den nye Fiskeriaftale, når FKA'en (fartøjskvoteandele) skal fordeles?

Svar:

Som allerede nævnt bygger formodningen om "et stort" antal sorte fisk på bl.a. ICES's vurderinger af urapporterede landinger i hele Østersø-regionen. Altså ikke kun danske fartøjers landinger.

Den blotte eksistens af "sorte" fisk får ingen indflydelse på fordelingen af fartøjskvoteandele (FKA).

I den nye regulering med FKA forholder det sig sådan, at FKA'erne bliver tildelt fartøjer med FKA-status.

Tildelingen sker på grundlag af fartøjets **registrerede** historiske fangster i 2003-2005 med størst vægt på 2005.

For 2005 sker beregningen med en vis sæsonudjævning, hvorefter registrerede landinger i november 2005 og december 2005 udgår af beregningsgrundlaget. I stedet for indsættes de registrerede landinger fra november/ december 2004 i beregningsgrundlaget for 2005.

I den nye bekendtgørelse er der indsat en bestemmelse (§ 14), hvorefter der i beregningsgrundlaget fradrages landinger, der kan henføres til ulovligt fiskeri, som er konstateret ved enten

- endelig dom,
- vedtaget bødeforelæg,
- vedtaget konfiskationsforlæg eller
- endelig afgørelse om administrativ tilbagekaldelse af fiskeritilladelsen.

Desuden kan Fiskeridirektoratet senere foretage fradrag i de tildelte FKA'er i det omfang indregnede landinger efterfølgende konstateres at kunne henføres til ulovligt fiskeri.

Eventuelt fradragne FKA'er indgår i den fond, som skal hjælpe nye fiskere i gang. Det synes jeg er en god måde at gøre det på.

Ny regulering giver med andre ord ikke syndsforladelse for begåede ulovligheder. Tværtimod. Ny regulering giver mulighed for at drive et lovligt og rentabelt fiskeri.

Derfor giver Politikens "afsløringer" mig heller ikke anledning til at genoverveje indretningen af den nye regulering. Set fra min side står aftalen fast.

Og med god grund. Med den nye regulering opnår vi en lang række fordele, herunder et mere veltilrettelagt og økonomisk set fornuftigt fiskeri, der alt andet lige vil betyde mindre discard. Alt sammen fordele, som fiskerne har efterlyst.

Den ny regulering giver også fiskerne mulighed for i højere grad selv at tilpasse deres kapacitet. Det er min forventning, at en forbedret økonomi i fiskeriet vil fjerne nogle af de væsentligste incitamenter til sort fiskeri.

Derfor er det også min klare forventning at fiskerierhvervet i Danmark vil leve op til aftalens forudsætning om at løfte det ansvar som følger med den øgede frihed.

Mindre snyderi vil give en klarere bæredygtighedsprofil i dansk fiskeri og dermed et mere stabilt beregningsgrundlag for biologerne, når bestandsvurderingerne skal foretages. Dette element skal ikke undervurderes.

Jeg kan afslutningsvis oplyse, at vi allerede inden den nye regulering træder i kraft ser en betydelig aktivitet i erhvervet for at indrette sig i tide og være parate til at udnytte fordelene ved den ny regulering.

Der er bl.a. stor interesse for at benytte de muligheder, der skal åbnes for at fiske i pulje næste år.

Det tager jeg som et positivt tegn på, at vi er på rette vej i dansk fiskeri. Og jeg håber den indsats vi her skal igennem vil lære alle, at det var det og nu skal vi videre. Fiskeriet er et stolt erhverv med et godt ry, som vi skal gøre vores yderste for at bevare.